

Térképi alapú, talajtani adatigények kielégítése új, illetve megújított, cél-specifikus, digitális talajtérképek és térbeli talajinformációk előállításával

¹Pásztor László, ¹Laborczy Annamária, ¹Takács Katalin, ²Szatmári Gábor,
³Dobos Endre, ¹Bakacsi Zsófia, ¹Szabó József, ⁴Illés Gábor

¹MTA ATK TAKI

²Szegedi Tudományegyetem

³Miskolci Egyetem

⁴Erdészeti Tudományos Intézet

A talajok különböző statikus és dinamikus jellemzőire, illetve a környezeti folyamatokban betöltött szerepére vonatkozó információk iránti igények mind hazai, mind nemzetközi szinten számottevőek és folyamatosan bővülnek. A korábban gyűjtött, térképezések, felvételezések által szolgáltatott információk hosszú időn keresztül jól szolgálták a felmerült társadalmi igényeket. A talaj multifunkcionalitásának széleskörű felismerése azonban éppen az adatgyűjtésre fordítható erőforrások beszűkülésével egyidőben következett be. Az aktuálisan rendelkezésre álló, illetve a felhasználók által specifikusan megkívánt információk pedig nem okvetlenül, sőt egyre ritkábban fedik egymást. A korábbi kiterjedt adatgyűjtés, felvételezés, térképezés célja, az annak alapján elvégzett munka, illetve az ezek eredményeképpen született adatok direkt módon nem feltétlenül alkalmazhatók egy adott, talajtani információkat igénylő problémakör kapcsán. Emiatt számos esetben a döntéshozók jelenlegi igényeinek kielégítése sem történhet meg megfelelő hatékonysággal. Ezen probléma megoldása érdekében számos próbálkozás született a létező talajtani információk kiegészítésére, pontosítására, harmonizációjára, korreláltatására és integrálására.

A hazai térképi alapú (mostanra szinte kizárólagosan) digitális, talajtani adatigények aktuális kiszolgálására használt térbeli talajinformációs rendszerek számos előnyük mellett sem tekinthetők omnipotensnek. Jól hasznosíthatóknak viszont igen, hiszen jelentős tudás és tapasztalat halmozódott fel bennük, amelyek megfelelő kérdésfeltevéssel és módszerek alkalmazásával belőlük kinyerhetők, megnyitva a továbbfejlesztésük lehetőségeit.

Archív és aktuális talajtani, valamint kiegészítő környezeti adatok, illetve térinformatikai és alkalmazott matematikai módszerek feladat specifikus integrációjával országos projekt indult (DOSoReMI.hu). Ennek keretében digitális talajtérképezési módszerek alkalmazásával megújítjuk a térbeli talajinformációs szolgáltatásaink tematikus alapjait, illetve az új felhasználói igények kielégítésére célspecifikus, digitális talajtérképek előállításába kezdtünk kvantitatív (klasszikus matematikai statisztikai, geostatisztikai, adatbányászati és térinformatikai elemeket ötvöző) módszerekkel. Univerzálisan használható módszerek híján minden egyes termék előállítása az eredmény térkép pontossága/megbízhatósága és a digitális talajtérképezési erőforrások közti optimalizálással történik. Az eddigi eredményekről szeretnénk beszámolni.

Kulcsszavak: adatbányászat, archív adatok, digitális talajtérképezés, geostatisztika